

899.962.1

გ-342

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ბაშელეიშვილი ლიანა

მონასტრული ცხოვნების პრიცეპი კები
ქართულ კაგიოგრაფიაში

10.01.01 – ქართული ლიტერატურა

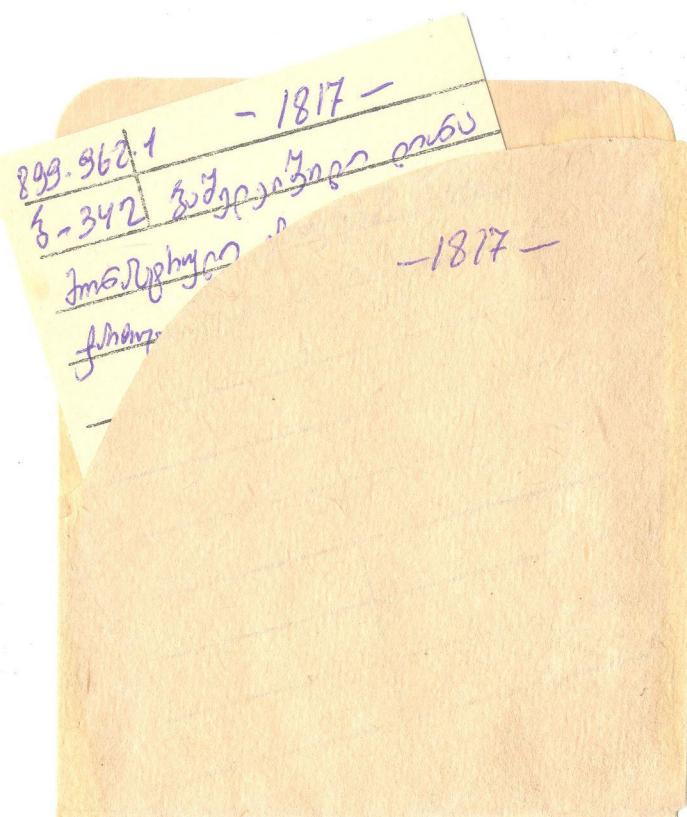
ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო
ხარისხის მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაციის

ა გ ტ ო რ ე ფ ე რ ა ტ ი

64

18 12 2001.

თბილისი
2001

ნაშრომი შესრულებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მცენი ქართული
დატერატურის ისტორიის კათედრაზე

სამეცნიერო ხელმძღვანელი – მენაბდე ლევან
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

ოფიციალური ოპონენტები: 1. კიკნაძე ზურაბ
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი
(10.01.01)

2. ჭელიძე ედიშერ
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი (10.01.01)

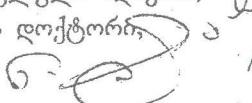
დისერტაციის დაცვა შედგება 2001 წლის „18“ I, 13“
საათზე ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ფილოლოგიის დარგის (P10.01.CN 5)
სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე

მისამართი: 380028, თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი №1

დისერტაციის გაცნობა შესაძლებელია თსუ სამეცნიერო
ბიბლიოთეკაში

მისამართი: 380047, თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. №2.
ავტორუფერატი დაიგზავნა 2001 წლის „XII“ „1“

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი,
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
პროფესორი

16. ტაბიბე

ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

თემის აქტუალობა განისაზღვრება იმით, რომ საზოგადოების
სულიერი ცხოვრება წარისულ მასაზრდოებელი და განმასზღვრელია
ადამიანთა არსისა აწმყოში. მონაზონური ცხოვრების წესებისა და
კანონების საუკეთესო მცოდნე პაგიოგრაფია ბერებმა წმინდა მამათა
ცხოვრების აღწერისას განსაზღვრეს და ჩამოაყალიბეს ის გზა, რომელიც
მოღვაწეს სპირიდონ სრული ნეტარებისა და განღმროობისათვის. ქართველ
სულიერ მოღვაწეთა საქმეებისა და ნააზრევის შესწავლა მომავალი
თაობების ზნეობრივი აღზრდისათვის გამიზნული სადღეისო ამოცანაა.

მონასტრული ცხოვრების პრინციპები ქართულ პაგიოგრაფიაში
სპეციალური კვლევის საგანი არ გამხდარა, თუმცა 6. მარის, ივ.
ჯავახიშვილის, კ. კიკელიძის, ლ. მერაბლიძის, ე. ხინიძის, გრ. ფარულავას
ნაშრომები ბერ-მონაზონთა შინაგან ცხოვრებასა და ასკეტურ-მისტიკურ
ღვწაზე საგულისხმო მოსაზრებებია გამოთქმული, ოღონდ ახალ
საკითხთა კვლევის პერსპექტივა მაინც დიდია.

კვლევის საგანი და მიზანი. ქართველ პაგიოგრაფთა თხზულებებში
მონასტრული ცხოვრების პრინციპების გამოვლენა; ასკეტურ-მისტიკური
ღვწის გზების, მეთოდების, მიზნებისა და საშუალებების შესწავლა;
ბერმონაზონური ცხოვრების იდეალების ჩამოყალიბებისა და ქრისტიანულ
სათნოებათა დაუწევების ღვწის გზისთვის თვალის გაღვენება; ეპოქათა
მიერ დამკვიდრებული ცვლილებების აღნუსხვა; სამონასტრო ცხოვრების
იდეალების ტიპიკალურ ჭრილში განსაზღვრა.

ნაშრომის მეცნიერული სიახლე და ძირითადი შედეგები.
გამოვლინდა ასკეტური ღვწის ზოგადი პრინციპები, წარმოჩნდა კლესის
მამათა მიერ განსაზღვრული მოქალაქობის გზის ეტაპები, მიზნები და
საშუალებები შემდგენ კონცეფციათა გათვალისწინებით; ცოდვა და ცოდვით
დაცემა, სიკვდილი, სინა; განისაზღვრა ათცამეტ ასურელ მამათა
„ცხოვრებებში“, „მმათა მთავრის“ ფუნქციები; შევისწავლეთ გრიგოლ
ხანძთელის, როგორც კლარჯეთის უდაბნოში სამონასტრო ცხოვრების
დამფუძნებლის, წინამდღვრისა და არქიმანდრიტის საქმიანობა;
გამოვავლინეთ სერაპიონ ზარზმელის, ილარიონ ქართველის, იოანე,
ექვთიმე, გიორგი მთაწმინდელთა „ცხოვრებებში“, „წინამდღვრობის რიგის“
თავისებურებანი; შევისწავლეთ მონასტრებში მკვიდრობის (მიღების,